

LARYNGOLOGIA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2023/2024
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Egzamin
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Katedra i Klinika Otolaryngologii i Chirurgii Głowy i Szyi WUM ul. Banacha 1A, 02-091 Warszawa, tel. +48 22 599 25 21, e-mail: otolaryngology@wum.edu.pl www.otolaryngology.pl Klinika Otolaryngologii Dziecięcej Ul. Żwirki i Wigury 63A, 02-091 Warszawa Tel.: +48 22 317 97 21; e-mail: laryngologia@spdsk.edu.pl
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. n. med. Kazimierz Niemczyk Dr hab. n.med. Lidia Zawadzka-Głós
Koordynator przedmiotu	Dr n. med. Maria Makuszewska, tel. 22 599 25 21; mmakuszewska@wum.edu.pl Dr n.med. M. Jabłońska-Jesionowska, tel. 22 317 97 21; mjablonska1@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr n. med. Maria Makuszewska, tel. 22 599 25 21, mmakuszewska@wum.edu.pl Dr n.med. M. Jabłońska-Jesionowska, tel. 22 317 97 21, mjablonska1@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	<u>Katedra i Klinika Otolaryngologii i Chirurgii Głowy i Szyi:</u> Prof. dr hab. n. med. Kazimierz Niemczyk Prof. dr hab. n. med. Ewa Osuch-Wójcikiewicz Dr hab. n. med. Antoni Bruzgielewicz Dr hab. n. med. Tomasz Gotlib Dr hab. n. med. Anna Rzepakowska Dr n. med. Magdalena Arcimowicz Dr n. med. Robert Bartoszewicz

	<p>Dr n. med. Magdalena Kuźmińska Dr n. med. Małgorzata Litwiniuk-Kosmala Dr n. med. Daniel Majszyk Dr n. med. Maria Makuszevska Dr n. med. Jacek Sokołowski Dr n. med. Klaudyna Zwierzyńska Dr n. med. Małgorzata Czesak Dr n. med. Agnieszka Jasińska-Nowacka dr Przemysław Krawczyk dr Patrycja Torchalla dr Maria Molga</p> <p><u>Klinika Otolaryngologii Dziecięcej:</u> Dr hab. n. med. Lidia Zawadzka-Głós Dr n. med. Monika Jabłońska-Jesionowska Dr n. med. Elżbieta Niemczyk dr Małgorzata Badełek -Izdebska dr Jolanta Jadczyzyn dr Piotr Kwast dr Tomasz Lis dr Maria Wolniewicz</p>
--	---

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów		Liczba punktów ECTS	3
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)			
seminarium (S)	25 (w tym 6 e-learning)	1	
ćwiczenia (C)	40	1,5	
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	25	0,5	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Przekazanie wiedzy i umiejętności praktycznych dotyczących podstawowych zasad profilaktyki chorób z zakresu otorynolaryngologii, chirurgii głowy i szyi u dzieci i dorosłych
C2	Przekazanie wiedzy i umiejętności praktycznych dotyczących diagnozowania chorób z zakresu otorynolaryngologii, chirurgii głowy i szyi u dzieci i dorosłych
C3	Przekazanie wiedzy i umiejętności praktycznych dotyczących leczenia chorób z zakresu otorynolaryngologii, chirurgii głowy i szyi u dzieci i dorosłych

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie:
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
F.W1. pkt, 3,4	Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności wieku dziecięcego, w tym w szczególności: 3) chorób głowy, 4) złamań kości i urazów narządów;
F.W2	Wybrane zagadnienia z zakresu chirurgii dziecięcej, w tym traumatologii i otorynolaryngologii, oraz wady i choroby nabyte będące wskazaniem do leczenia chirurgicznego u dzieci;
F.W3	Zasady kwalifikacji do podstawowych zabiegów operacyjnych i inwazyjnych procedur diagnostyczno-leczniczych, zasady ich wykonywania i najczęstsze powikłania
F.W10 pkt 1	Problematykę współcześnie wykorzystywanych badań obrazowych, w szczególności: symptomatologię radiologiczną podstawowych chorób z zakresu otorynolaryngologii
F.W12	Zagadnienia z zakresu laryngologii, foniatrii i audiologii, w tym: 1) przyczyny, przebieg kliniczny, metody leczenia, powikłania i rokowanie w chorobach ucha, nosa, zatok przynosowych, jamy ustnej, gardła i krtani, 2) choroby nerwu twarzowego i wybranych struktur szyi, 3) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w urazach mechanicznych ucha, nosa, krtani i przetyku, 4) zasady postępowania w stanach nagłych w otorynolaryngologii, w szczególności w duszności krtaniowej, 5) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w zaburzeniach słuchu, głosu oraz mowy, 6) zasady postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w nowotworach głowy i szyi;
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
F.U1	Asystować przy typowym zabiegu operacyjnym, przygotowywać pole operacyjne i znieczulać miejscowo okolice operowaną
F.U2	Posługiwać się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi
F.U3	Stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki
F.U4	Zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny
F.U9	Zaopatrywać krwawienia zewnętrzne

F.U25	Wykonywać podstawowe badanie laryngologiczne w zakresie ucha, nosa, gardła i krtani
F.U26	Przeprowadzać orientacyjne badanie słuchu

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studentie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	Mianownictwo anatomiczne, histologiczne i embriologiczne w językach polskim i angielskim
W2	Nazewnictwo patomorfologiczne
W3	Znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem
W4	Uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób
W5	Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w odniesieniu do najczęstszych chorób wewnętrznych występujących u osób dorosłych oraz ich powikłań: chorób alergicznych, w tym anafilaksji i wstrząsu anafilaktycznego oraz obrzęku naczynioruchowego
W6	Uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów
W7	Zasady postępowania paliatywnego z pacjentem w stanie terminalnym
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	Uwzględniać w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych
U2	Budować atmosferę zaufania podczas procesu diagnostycznego i leczenia
U3	Przeprowadzać wywiad lekarski z pacjentem dorosłym
U4	Oceniać stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta
U5	Przeprowadzać diagnostykę różnicową najczęstszych chorób laryngologicznych osób dorosłych i dzieci
U6	Kwalifikować pacjenta do leczenia domowego i szpitalnego;
U7	Wykonywać podstawowe procedury i zabiegi medyczne w tym: pomiar temperatury ciała (powierzchnowej oraz głębokiej), pomiar tętna, nieinwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego, pobieranie wymazów z nosa, gardła i skóry
U8	Planować konsultacje specjalistyczne

U9	Prowadzić dokumentację medyczną pacjenta
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	Student potrafi nawiązać i utrzymać głęboki i pełen szacunku kontakt z chorym
K2	Student kieruje się dobrem chorego, stawiając je na pierwszym miejscu
K3	Student przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta
K4	Student posiada świadomość własnych ograniczeń i umiejętność stałego dokształcania się
K5	Formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Seminarium	<p><u>Klinika Otorinolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Duszność, zaburzenia głosu - Chirurgia ucha środkowego i ucha wewnętrznego - Choroby zapalne jamy ustnej i gardła - Audiologia i otoneurologia - Krwawienia, urazy, ciała obce - Rak krtani, guzy głowy i szyi - Zapalenia zatok przynosowych i ich powikłania <p><u>Klinika Otolaryngologii Dziecięcej:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Choroby gardła i migdałków podniebiennych. - Powikłania zapaleń gardła. - Przerost migdałka gardłowego i migdałków podniebiennych. - Bezdech senny u dzieci. - Ostre i przewlekłe zapalenia ucha środkowego u dzieci. - Powikłania zapaleń uszu. - Niedosłuch i diagnostyka audiologiczna u dzieci. - Choroby nosa i zatok przynosowych. - Powikłania zapalenia zatok. - Atrezja nozdrzy tylnych. - Skrzywienie przegrody nosa u dzieci. - Urazy nosa u dzieci. - Choroby krtani i tchawicy u dzieci: wady wrodzone, zapalenia. - Urazy krtani i tchawicy. - Wady wrodzone głowy i szyi u dzieci 	F.W1.3-4, F.W2, F.W3, F.W10.1, F.W12, F.U1, F.U2, F.U3, F.U4, F.U9, F.U25, F.U26, E.U6, W1 - W7 U1 - U9 K1- K5
Ćwiczenia	<p><u>Klinika Otorinolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Nauka badania laryngologicznego - Badanie chorych i omawianie przypadków w ramach oddziału otologicznego - Badanie chorych i omawianie przypadków w ramach oddziału onkologicznego 	F.W1.3-4, F.W2, F.W3, F.W10.1, F.W12, F.U1, F.U2, F.U3, F.U4, F.U9, F.U25, F.U26, E.U6, W1 - W7 U1 - U9 K1- K5

	<ul style="list-style-type: none"> - Badanie chorych i omawianie przypadków w ramach oddziału rynologicznego - Badanie chorych i omawianie przypadków w ramach Ambulatorium Laryngologicznego - Bierne uczestnictwo w operacjach w ramach Bloku Operacyjnego - Badania oraz ich omówienie w pracowniach naukowych Kliniki: audiologicznej, otoneurologicznej, foniatrycznej, endoskopowej <p><u>Klinika Otolaryngologii Dziecięcej:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ciąła obce dróg oddechowych i przetyku u dzieci - Nagła duszność krtaniowa u dzieci - Dziecko z rurką tracheotomijną – opieka, postępowanie, leczenie - Krwawienia z nosa, gardła, uszu – postępowanie u dzieci - Pediatryczne badanie otolaryngologiczne jamy ustnej, uszu, nosa, laryngoskopia pośrednia i bezpośrednia - Pacjent z przerostem migdałków i wysiękowym zapaleniem uszu 	
--	---	--

7. LITERATURA
Obowiązkowa
„Wykłady z otolaryngologii” red. K.Niemczyk, MediPage 2012 „Otorinolaryngologia kliniczna”, tom I i II, red. K.Niemczyk i in., MediPage2014, 2015 – wybrane rozdziały
Uzupełniająca
„Otorinolaryngologia praktyczna” red. G.Janczewski, Via Medica 2005 „Ostry dyżur: Otorinolaryngologia”, red. G.Janczewski, E.Osuch-Wójcikiewicz, alfa-medica press, 2003 Skrypt pt. „Schorzenia otolaryngologiczne u dzieci” pod redakcją prof. Mieczysława Chmielika „Otolaryngologia dziecięca” pod redakcją prof. Gryczyńskiej

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
F.W1.3-4, F.W2, F.W3, F.W10.1, F.W12, F.U1, F.U2, F.U3, F.U4, F.U9, F.U25, F.U26, E.U6, W1 - W7 U1 - U9 K1- K5	<p>W zakresie wiedzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dopuszcza się sprawdzenie przez asystenta prowadzącego przygotowania do każdego seminarium i zajęć praktycznych na podstawie materiałów dostępnych na platformie e-learningowej - zaliczenia zajęć z laryngologii dokonuje asystent prowadzący na podstawie obecności i aktywności studenta na zajęciach oraz pozytywnej oceny posiadanej wiedzy - zaliczenie zajęć z laryngologii dziecięcej dokonuje się na podstawie kolokwium testowego na platformie e-learningowej <p>W zakresie umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obserwacja studenta podczas zajęć przeprowadzona przez asystenta prowadzącego - potwierdzenie nabycia w trakcie ćwiczeń umiejętności praktycznych oceniona przez asystenta prowadzącego <p>W zakresie kompetencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obserwacja studenta podczas zajęć (np. podczas rzeczywistego badania przedmiotowego i podmiotowego) przy użyciu obiektywnych skal (np. <i>skali LUCAS</i>). 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Zaliczenie zajęć e-learningu (laryngologia dziecięca) w okresie trwania zajęć 2) Zaliczenie zajęć praktycznych z laryngologii potwierdzone wpisem w Karcie Zaliczeń przez asystenta prowadzącego 3) Obecność na wszystkich zajęciach 4) Potwierdzenie nabycia umiejętności praktycznych oraz posiadanych kompetencji społecznych ocenione i potwierdzone wpisem w Książeczce Praktyk przez asystenta prowadzącego 5) Przedmiot kończy się egzaminem testowym – 75 pytań jednokrotnego wyboru, próg zaliczenia - 60%

	<p>- pozytywna ocena w zakresie kompetencji społecznych nabytych w trakcie ćwiczeń</p> <p>Obecność studenta na wszystkich zajęciach jest obowiązkowa; dopuszcza się max. 1 dzień usprawiedliwionej nieobecności (forma odrobienia zajęć wymaga uzgodnienia z koordynatorem przedmiotu).</p> <p>W przypadku nieobecności bez usprawiedliwienia lub większej liczby nieobecności usprawiedliwionych wymagane jest odrobienia całego bloku ćwiczeniowego w innym terminie (termin ustala koordynator przedmiotu).</p>	<p>progi punktowe:</p> <p>5,0 – 93-100%</p> <p>4,5 – 85-92%</p> <p>4,0 – 77-84%</p> <p>3,5 – 69-76%</p> <p>3,0 – 60-68%</p> <p>2,0 - <60%</p> <p>5) Egzamin poprawkowy będzie odbywał się w formie i terminie ustalonym przez koordynatora przedmiotu</p>
--	--	--

9. INFORMACJE DODATKOWE

Klinika Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi:

Osoba odpowiedzialna za dydaktykę: dr n. med. Maria Makuszevska; mmakuszevska@wum.edu.pl

W Klinice Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi funkcjonuje „Studenckie Koło Naukowe”, którego opiekunem jest dr hab. n. med. Anna Rzepakowska.

Zajęcia odbywają się w godz. 8:00–13:30 w Klinice Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi CSK UCK WUM (blok B, piętro 7), Banacha 1A. Ćwiczenia w pierwszym dniu zajęć rozpoczynają się o godz. 8:00 w sali 31 w bloku D na parterze (sprawy organizacyjne, podział na grupy).

Klinika Otolaryngologii Dziecięcej:

Osoba odpowiedzialna za dydaktykę dr n.med. Monika Jabłońska - Jesionowska; mjablonska1@wum.edu.pl

Przy Klinice Otolaryngologii dziecięcej funkcjonuje „Koło otolaryngologii dziecięcej” oraz prowadzony jest Zakład z otolaryngologii dziecięcej.

Zajęcia odbywają się w budynku Szpitala Pediatrycznego WUM ul. Żwirki i Wigury 63; Klinika Otolaryngologii Dziecięcej 4H; I tura od 8.30; II tura od 11.00.

Regulamin zajęć:

Zalecana jest odzież medyczna z krótkimi rękawami.

Należy unikać noszenia odzieży prywatnej na terenie szpitala.

W przypadku stosowania fartuchów medycznych na odzież prywatną, muszą być one zapięte.

Długie włosy muszą być spięte.

Konieczna jest zmiana obuwia na obuwiu robocze zgodne z przepisami BHP.

Przystępując do pracy w oddziale należy przestrzegać zasady „nic poniżej łokcia”, tj. nie wolno mieć założonych zegarków i/lub biżuterii na kończynach górnych, pomalowanych paznokci.

Należy postępować wg zasady „5 momentów higieny rąk”.

W przypadku stosowania rękawic diagnostycznych należy założyć je po umyciu i/lub dezynfekcji dłoni, bezpośrednio przed kontaktem z pacjentem.

Studentów odbywających ćwiczenia w Klinice obowiązuje tajemnica lekarska (dotyczy to pracy przy łóżku chorego, na bloku operacyjnym, jak również wszelkiej dokumentacji medycznej chorego).

Studentom nie wolno udzielać informacji o stanie chorego, wynikach badań i leczeniu chorego.

Wszelkie dyskusje na temat chorego (rozpoznanie, leczenie, rokowanie) mogą odbywać się wyłącznie bez udziału chorego poza salą chorych, bez udziału osób trzecich.

Obowiązuje całkowity zakaz robienia zdjęć i nagrywania filmów w jakikolwiek sposób ukazujących pacjentów, procedury medyczne lub dokumentację medyczną

Student ma możliwość oceny zajęć prowadzonych w Klinikach wypełniając uczelnianą ankietę oceny zajęć i nauczycieli akademickich. Dodatkowo studenci mogą przekazywać swoje uwagi w ankiecie „wewnętrznej” Kliniki lub bezpośrednio do osób odpowiedzialnych za dydaktykę w Klinice.

Obecność na wszystkich zajęciach zgodnie z planem potwierdzona wpisem w Karcie Zaliczeń (laryngologia dorosłych) oraz zaliczenie e-learningu (laryngologia dziecięca) **do dnia 09.06.2024 jest warunkiem zaliczenia** zajęć z Laryngologii i dopuszczenia do egzaminu.

Wszystkie sprawy organizacyjne – zamiany, zamiany grupy, odbrabianie zajęć po Erasmusie itp. należy ustalać z wyprzedzeniem przed rozpoczęciem zajęć! **PROSZĘ ZGŁASZAĆ ZARÓWNO W SEKRETARIACIE KLINIKI OTORYNOLARYNGOLOGII CHIRURGII GŁOWY I SZYI ORAZ OTOLARYNGOLOGII DZIECIĘCEJ** – ograniczona możliwość przyjęcia osób w jednym terminie.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu, przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.”